

İÇİMİZDEKİ GODOT

Şafak Doğan SÖYLEŞEN

*Süleyman Demirel Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi
Sahne Sanatları Bölümü-Dramatik Yazarlık Anasanat Dalı Öğrencisi*

Nedir bu Godot? Niye uğraştırır ki bizi? Yazıldığı günden bu yana, ya bir gazete köşesinde, ya bir tiyatro dergisinde, ya da bir festivalde karşımıza çıkan, bu kim olduğunu hala bilmediğimiz gizemli kişilik kim?

Yoksa böyle bir varlığı biz mi beynimizde var edip, insanların arasına sürdük? Adını, sanını, yüzünü, yürüyüşünü, kısacası hiçbir şeyini bilmediğimiz, bu dünyada yaşayıp yaşamadığı, belli olmayan hayali bir varlık mı yaratılmıştı yoksa? Neydi bu Godot? İnsanın kendisine hedef biçtiği bir uğraşı alanı mıydı bu dünyada, yoksa can sıkıntısını giderecek, mastürbasyondan öteye gitmeyen boş bir hayal miydi?

Soruların elbet net bir karşılığını bulmak zor... Çünkü herkese göre değişiyor bu Godot imgesi: Beckett'in ve Absürt'ün yapmak istediği de bu değil miydi? Kesin bir yargı ortaya koymadan, var olan "saçmalığı", "boşunluğu" gözler önüne serip, insanlara, "Bakın işte, sizler de bu zavallılar gibisiniz, nedensiz, amaçsız yaşayıp duruyorsunuz şu dünyada. Yaptıklarınızın tümü saçma, nedensiz" diyordu aslında Beckett.

Şimdi bakıyorum hayata; İnsanlar, oldukça ağır bir yükün altında debelenip duruyor, bir koşturmaca sürüp gidiyor... Teknoloji, insana ve duyguya dair ne varsa silip süpürmüş durumda. Bir insanı sevmek, bilgisayar tuşuna basmak kadar kolaylaşmış ve başka birine âşık olmak için, monitörde o insanın yüzünü görmek yeterli. Yaşam hızlandıkça tüketilenin de hızlandığı ve yerine bir şeyin koyulmadığı, aynı şeylerin sürekli olarak tekrarlandığı sıkıcı, boş bir hayatı yaşaya geliyor insanoğlu. Kendi planları, gereklilikleri, öyle meşgul

etmiş ki beynini, yanı başında cereyan eden ölümleri, sevgisizlikleri, savaşları hiç görmüyor...”Herkes beni konuşsun, herkes bana baksın, benim iki dudağım arasından çıkan sözcükler, insanları yönetmeme yetsin, en tepede ben olayım, kimsenin başarılı olmasına tahammülüm yok.” gibi yıkıcı sözcükler, içinde dolaşan ve aslında kendisinin de fark etmediği bir biçimde tüm varlığını ve anlamını kemiren bir vebaya dönüşmüş durumda değiller mi?

Aydın sorumlulğundan bahsediyor Sartre. İnsana yaşadığı dünyayı, anlatma ve çözümlene çabası içinde. Yönünü kaybetmiş, çırpınıp duran insanlara gerçeği tüm çıplaklığı anlatmaktı Sartre'nin yaptığı...

O toplumuna sorumlu bir yazarın özelliklerini birkaç kategori ile sınıflandırmıştı:

Buna göre yazarlığın sorumluluğu:

- Özgürlüğün, kurtuluşun olumlu bir kuramını yapmak
- Zorbalığı, ezilen sınıfların insanları açısından kötüleyecek bir duruma geçmek
- Amaçlarla yollar arasındaki ilişkiyi belirlemek
- Bir düzeni gerçekleştirmek ve ayakta tutmak için kullanılan zorbalığın her türlüşüne, hemen kendi adına karşı koymak

Beckett' de, toplumu uyarma gereği duymuyor mu bir bakıma? İnsanların nelerle uğraştığını, hangi anlamsız ve tek düze davranışlar içine girdiğini, birbirlerini zorbaca ezdiğini anlatmıyor mu? Seyirciye, Pozzo üzerinden “Ey insanoğlu, belki sen kendini özgür ve “hükmeden” düşünüyor olabilirsin. Hâlbuki senin de, acı çeken öteki insanlardan hiçbir farkın yok. Bu hayatı, çözümsüzlükleri, umutsuzlukları bil ve ona göre yaşa” demiyor mu? Bir çeşit kulak çekme yani... Bu hovarda, anlamsız ve sıkıcı yaşamı gözler önüne sermek istemiyor mu Beckett? Daha oyunun ilk başında, Estragon'un “Yapacak bir şey yok” repliği ile başlaması, insanlığın bu dünyada geldiği çözümsüzlüğü göstermiyor mu? “Bakacak bir şey yok” diyor Estragon sonra.

Öyle değil mi? İnsanoğlu, o derece tüketmemiş mi her şeyi, o derece anlamsız, boş ve duyarsız yaşamamış mı bu dünyada? Elleri ve kolları bağlı değil mi, nereye adımını atsa, bir bataklık çıka gelmiyor mu karşısına? Dünyadaki tüm pencereler kapanmamış mı ona?

Böylesi bir kuşatmayı ve tutsaklığı, kendisine reva gören bir anlayış, ne kadar çırpınırsa çırpınsın, hep başladığı yere dönmeyecek midir? O halde, gerçekler gözümüze gözümüze sokulurken, bu çırpınış, bu kendini “varedebilme” çabası niye? İşte, Beckett, bu soruyu sorduruyor, bize söyletmek istediği, “Hayatta ne kadar çırpınırsak çırpıyalım, kendi ellerimizle mahvettiğimiz bu dünyada, hep başladığımız yere geri döneceğiz.” bu değil mi?